

ПОЛЬСЬКО-ФАШИСТСЬКА ДЕРЖАВА ШАЛЕНО ЗБРОЇТЬСЯ

Польща мілітаризує цілу країну, перетворюючись в одну велику касарню. — Одинокі індустрія в Польщі, що працює по 24 години на добу, це воєнна індустрія. — Навіть самий уряд Пилсудського мілітаризовано, бо на 15 міністрів є 9 полковників і генералів. — Все це звернене проти Радянського Союзу й проти революційних мас самої Польщі.

З московського процесу проти шкідників документально виявилось, що світовий капітал за проводом Франції визначив пилсудський Польщі передове місце в майбутнім розбійничім поході проти Радянського Союзу. Зрештою, і без цього процесу є загально відоме прямування провідника польського фашизму Пилсудського поширити Польщу коштом завоювання Правобережної Радянської України по Дніпро і по Чорне море. Пилсудський пробував вже в 1920 році здійснити цей намір, але робітники й селяни Радянського Союзу дали йому належну відсіч. З того часу маленький "польський Наполеон" тільки те і робить, що готується до повторного воєнного нападу. І тому фашистська Польща крок за кроком замінюється в одну касарню і в один великий склад воєнного зняття.

Числовий стан польської армії вносить тепер 320,000 солдатів. Крім цього "кадрового війська", що стоїть на утриманні польського міністерства війни, є ще 50,000 солдатів "прикордонного корпусу", що їх утримує міністерство внутрішніх справ. Отже активний боєвий стан польської армії в сучасну хвилю є майже 400,000 воїнів. Щорічно відліється в польську армію 180,000 рекрутів. Постійна резерва армії становить 200,000 осіб. Отже на перший воєнний поклик Польща розпоряджати армією числом в 780,000 солдатів. Крім того, в дуже численні організації молоді ("Стшелец", "Гарчеже" тощо) вивчають військову справу кругло один мільйон хлопців. Не треба забувати також, що в 1929 році було в Польщі 3 мільйони добре вишколених бунів воїнів. Взагалі ж в Польщі військовою службою, військовим обов'язком і військовим вишколом обніто стільки мешканців, що в крайній потребі Польща може поставити під зброю навіть 4,000,000 воїнів. В порівнянні з загальним числом населення Польщі (близько 30,000,000) воєнізація доведена тут до край-

ніх меж можливого. Щоб забезпечити цю величезну армію усім потрібним до війни військовим знаряддям, військовий промисл розвивається в Польщі величезним темпом. Військовий промисл Польщі — це одиниці промислу, що розквітає. Згідно зі статистикою "військового відділу" польського міністерства торгівлі і промислу було в Польщі вже в 1928 році 100 найбільших промислових заводів, що продукували виключно військове знаряддя. Тепер добудовано 20 нових військово-промислових заводів. Ці фабрики річно продукують воєнний матеріал вартістю 60,000,000 доларів. Місячна продукція вносить пересічно: 40 аеропланів, 20 гармат, 500 кулеметів, 18,000 рушниць, 60,000 артилерійських набоїв і 20 мільйонів штук амуніції різного гатунку. Однак щею місячною продукцією не вичерпується виробничі можливості польського воєнного промислу.

На утримання такої великої армії і на розбудову такого великого промислу, звичайно, потрібно багато грошей. Польський військовий бюджет, (коли брати разом витрати на військові потреби міністерства війни, міністерства внутрішніх справ і міністерства торгівлі) становить 65% всього державного бюджету. Коли ж додати до цього витрати на поліцію — обмундировану і необмундировану, явну і таїну, яка теж змілітаризована, то вийде, що 70% польського державного бюджету уживається на військові цілі. На те саме йдуть численні позички з французького державного банку. Характерне, для доказу нащо живиться в Польщі грошей, є такий недавній випадок: з позички у висоті 32.4 мільйонів доларів, що її польський уряд добув від шведського капіталіста Івара Крейгера, вкрито 72 мільйони злотих на сплату боргу за воєнне знаряддя, 25 мільйонів злотих призначено на дальшу розбудову воєнного порту Гдині, а за 45 мільйонів злотих буде збудовано нові фабрики воєнного приладдя.

Що ж дивуватися, що в той же час, коли що другий мешканець Польщі безробітний, коли текстильний промисл замер, а інші ледве дишуть, коли для безробітних не має ніодного гроша допомоги — у військовій промислі кипить робота 24 години на добу... і все будуються нові фабрики для військових потреб.

Рівночасно з горячковою роботою у війську і для війська мілітаризується і політичне життя Польщі. Відомо вже, що сучасний польський уряд на 15 міністрів числить у своєму складі аж 9 полковників і генералів. Відомо теж, що польський сойм шляхом виборчого розбою і на підставі ухвал пилсудської більшості втратив яке будь самостійне значіння, ставши цілком під команду польського генерального штабу. Мають ще змінити конституцію в напрямі наділення президента Польщі правами суверенного монарха, яким стане очевидно Пилсудський. Все те діється з єдиною метою — підготувати Пилсудському свободу постанов і

вчинків для майбутньої війни проти Радянського Союзу. Для тієї самої мети відбуваються в Західній Україні й Західній Білорусі, а з рештою і в цілій Польщі, безперервні труси, арешти, погроми і масакри проти негідного "внутрішнього ворога", проти робітників і селян.

Польський фашизм грається у війну коштом безкрайної нужди й горя мільйонів, на спинах робітників і сільської бідноти. А це наперед вирішує його кінець. Бо ці мільйони трудящих не зможуть терпіти і переносити крайню нужду безкінця. Щораз частіші страйки, демонстрації і масові виступи робітництва на вулицях міст — це тільки признаки бурі, що збирається у фашистській Польщі. За робітництвом і в спілці з ним починає виступати масово фідне селянство. Військовий вишкіл і величезні гоніння зброї може скорше придатися трудящим для революції, ніж Пилсудському для воєнної авантюри проти батьківщини трудящих — Радянського Союзу.

РІЖНІ ВІСТІ

ПОІХАЛИ ВІДПОЧИВАТИ ПІСЛЯ ТЯЖКОГО ПРАЦІ.

"Вечур Варшавскі" повідомляє, що старшин, яких називка подано в інтерпелляції, з саме: командант берестейської твердині Костек Бернацький, підполк. Ришанек, майор Горчинський, кап. Майта та кап. Кендзерський одержали відпочинку відпустку. Костек-Бернацький виїхав до Бад-Навгайм, підполк. Ришанек до Рівери, а кап. Кендзерський у Париж.

ВЕЛИЧЕЗНЕ БЕЗРОБІТТЯ В КАПІТАЛІСТИЧНИХ КРАЇНАХ.

У "Франкфуртер Цайтунг" директор Міжнародного бюро праці при Лізі Націй Алберт Тома визнає, що число безробітних у капіталістичних країнах становить близько 15 мільйонів. Це означає, що безробіттям охоплено 50 мільйонів осіб.

БІЛОГВАРДІЙСЬКІ "КОМІВ'ЯЖЕРИ" ПОДОРОЖУЮТЬ.

Не тільки "генерал" Коновалець розізнає по різних містах середньої Європи. Те саме робить російський білогвардійський генерал Міллер. Міллер був з початком грудня в Болгарії, де зробив огляд білогвардійських частин. Даві

МУССОЛІНІ ШУКАЄ ВИХОДУ З КРИЗИ.

Виступаючи в італійському сенаті з доповіддю про економічне положення Італії, Муссоліні признався, що Італія переживає гостру господарську кризу. Дефіцит державного бюджету вносить 900 мільйонів лір. Безробітних нараховується 433 тисячі. Передбачається нові сотки безробітних. Фашистський уряд бореться з безробіттям в той спосіб, що агітує безробітних до виїзду за кордон (але куди?) Уряд рішив знизити на 15% оплату всім державним чиновникам і службовцям. Але про зменшення витратків на озброєння Муссоліні ані чути не хоче.

Як бачимо рука французького генерального штабу рушає своїми куклами Міллерами, Коновалецьми і іншими недоошеними генералами для підготовки воєнної авантюри.

Виступаючи в італійському сенаті з доповіддю про економічне положення Італії, Муссоліні признався, що Італія переживає гостру господарську кризу. Дефіцит державного бюджету вносить 900 мільйонів лір. Безробітних нараховується 433 тисячі. Передбачається нові сотки безробітних. Фашистський уряд бореться з безробіттям в той спосіб, що агітує безробітних до виїзду за кордон (але куди?) Уряд рішив знизити на 15% оплату всім державним чиновникам і службовцям. Але про зменшення витратків на озброєння Муссоліні ані чути не хоче.

Що нам покаже й про що нам розкаже фільма "Красін"

ЗАЛОГА РАДЯНСЬКОГО ЛЬОДОЛОМА "КРАСІНА", ЯКА ВИРЯТУВАЛА ЧАСТИНУ ЕКСПЕДИЦІЇ "НОБІЛЕ".

Кожний хоч трішки грамотний чоловік знає, що далеко напівніч від нас лежать холодні підбігунові околиці, вкриті вічним льодом. Вже від довгих років вчені люди — сміливці пускалися в ті підбігунові околиці, щоб дослідити їх, щоб винайти нові шляхи сполучення і т. ін.

Ім допомагали держава, наукові інституції і от, вони, заосмотрившись відповідними кораблями, засобами поживи, харчами, одягом, приладами — пускалися в далеку невідому дорогу вічно холодного царства, пускалися на цілі роки, а не раз і на віки. Багато погибло таких експедицій, багато смілих дослідників поклали свої голови за дослідження цих льодових пустинь.

Ці люди вдосконалювали леґітунство, то ось такі дослідники звязалися за леґитунство, як за спосіб дістатися до північного бігуна. Так першим перелетів з Аляски до острова Шпіцберген відомий американський летун Річард Бірд. Перелетів він через самий бігун літаком 9 травня 1926 року. Три дні пізля него над північним бігуном літав вже великий норвежський дослідник Р. Амундсен. Він літав не сам, але разом з американцем Елсвортом та італійцем Нобілем.

Закушавши отакої мандриачки, а головню забажавши слави, італійський офіцер Нобіле задумав створити власну експедицію на північний бігун. Розуміється, сам він тої експедиції ніколи не створив би, але йому допомогла італійська буржуазія, кап. Муссоліні, які знярядили йому величезного дирижабля, заосмотрили у все потрібне до такої подорожі і зирядили. Муссоліні зробив Нобіле завчасу генералом, па римський дав йому великого залізного хреста, якого Нобіле мав скинути на північному бігунові, а сам Нобіле узяз з собою собачку — й полетів.

Не сам полетів. З ним полетіла ціла залога дирижабля "Італія", полетіло кілька вчених, професорів, один з них чеський, а другий норвежський — Мальмґрен.

Було це вночі з 23 на 24 травня 1928 року, коли Нобіле вертав вже дирижаблем з північного бігуна, але зірвалася велика буря, вдарила обледінілим дирижаблем об льодовики, від удару відірвалася командантська гондоля дирижабля, в якій був Нобіле й вісім його товаришів. Облещений дирижабль, на якому залишилося ще кілька людей, підхопила буря й понесла. От тоді то цілий світ почав

кричати про ритування тих людей. Пустилися шукати їх кораблями, літаками, але нічого з того не виходило. Навіть славний норвежський старий дослідник Амундсен полевів шукати Нобіле й сам загинув.

Тоді то два радянські льодолами — такі кораблі, що ломлять льоди, пустилися шукати цих людей: з Ленінграду вихав льодолом "Красін", а з Архангельську, на півночі — льодолом "Малиґін". На першому був славний летун Чухновський, а на другому — летун Бабушкін, які мало самі не загинули, літаючи над безмежними льодовими пустинями.

І тільки "Красінові" вдалося доплатити до тих людей на кригах, що залишилися живими й спасти їх. Мало того, вони ще спасли навіть німецького великого пасажирського корабля, який мав щось 1,800 пасажирів.

Як вони плавали в тих льодах, як вони над ними літали, як вони цих людей спасали, що уявляють собою оті підбігунові околиці — дріво це я вам не буду оповідаїти. Це нехай вам розповість фільма "Красін". Прийдіть, обовязково прийдіть в п'ятницю, або в суботу (30 і 31 січня) до Укр. Род. Дому а побачите, як більшовики ритували людей серед льодів. *Мурин.*

ОЛЕКСАНДЕР ГАВРИЛЮК

НАЇВНИЙ МУРИН

(Продовження.) Чоловік бетсе: з крокодием і зі змією, але чого поміж собою? Але це чудніше, що є на світі яксь безробітні, що робити хочуть, і не мають, в той час, як світ без меж вдосконалювати можна. Сконфісковано *) Ось тепер володіє нею один, і стоїть вона замкнута, без користі. Але за все це дивніше мені, що він — наймудріша людина, а оповідає мені про ті річі байдуже, наче ті нісенітничі вас нечудують, наче вони є зрозумілою річчю, що теж має причину.

Папуа сумно змовк, а по хвилі додав: — Зрештою, я ж дику, не знаю, може це й інакше, але ви поясніть мені, поясніть, бо це мені дуже тяжко.

Професор доброзичливо засміявся.

Гаразд. Воно бач ніби так: фабрику замкнено... але коли б і ні, то робити у ній все одно не варто, бо робітники хочуть їсти, а полотна свого не надіається. Поки полотна розпродувалось, то робітники мали гроші й купували хліб.

— Ну, коли так, то хай вони їдуть хліб працювати.

— Алеж, Папуа, працювати хліб — треба поля, а у них поля немає. Де вони робитимуть?

— Як то де? А де всі? — Алеж, Папуа, інші працюють на власній землі! Папуа витріщив очі: Сконфісковано... А замість того, щоби на світі робити те, що потрібно, не дають працювати. А від цього ж на світі... — Бач, дорогий мій, — урвав професор, — а цього тобі пояснювати не буду, бо це питання соціології, а я природник. Але ти постарайся, постарайся зрозуміти.

І професор знову від початку викладав йому про приватну власність.

Та хоч Папуа вкрився рясним потом, силкуючись зрозуміти, та таки ніяк не зміг віднайти логічності у такій простій річі, що її без найменшого труду розуміє кожна європейська дитина.

Ми не можемо опертися покусі — звеселити наших читачів ще деякими пригодами цього чорношкірого тельня.

Після події з безробітними Папуа дуже зненавидів чорношкірих узброєних людей і, що правда, трохи їх боявся. Бо, взагалі, він терпіти не міг якийсь небузд зброї. Ген там у рідних далеких лісах, карабін був би корисним, потрібним, бо там живуть крокодили і змії, що їх треба убивати для оборування власного життя, або для поживи. Але тут, де кожне дерево росте у призначеному місці, і звірята живуть лише ті, які хочуть мати людей, тут немає потреби носити зброю, отже коли тут хто її носить, то призначає її на других людей. Коли Папуа думав про це, його кидало в тремтіння. Він дуже дивувався, що люди такі заї, а таких людей, що носили зброю, було дуже багато: звичайно носили маленькі револьвери, хоч ховали їх по кише-

нях, наче соромились; лише ті, у чорних вбраннях, цинічно витавалися своїми карабінами і гострими багнетами, і ходили пострахом для мешканців улиць.

Та вскорі довелось мурино-ві довідатися про узброєних людей багато більше. А сталося це так: у цьому ж самому домі, що і професор Гарабет, лише на поверсі нижче, мешкав зі своїми родичами один молодий русьвий хлопчиксько, вічно веселий, щирий Джан. Правда, балакали про нього, що він легководущий та неуважний в науці, а Папуа, що сам поважав науку безмежно, розуміється дивився на таку легковажність незадоволено. Однак він полюбив Джана за щирість, хоч спершу Джан і реготався з купчастого папуасового чуба.

Жан сказав: — А знаєш, Папуа, швидко вже я з тобою попросаюся!

— А що таке? Хіба поїдеш куди? — Так, йду до війська. — До якого "Війська"? — не зрозумів Папуа. Він гадав, що "Військо" — то може назва якогось міста.

— До якого ж? До нашого

війська. Жовніром буду. — А що ж це таке? — А ось, хіба ти не бачив, як машинують часом такі хлопці з карабінами і в одностроях? — У чорному вбранні! — з жахом скрикнув Папуа.

— Не в чорному, — у чорному, це поліція, — у зеленому! У зеленому? Ах, Папуа пригадав собі, таки правда, він бачив цих молодих хлопців, що так гарно, рівно та дружно вибивали крок вулицями.

— А чого тобі до війська? Навіщо? — Що ж зробиш, про це не питають, змушують мене!

"Ну, — подумав собі Папуа, — такого ліноха не диво, що й змушують, без примусу й читати не навчився".

— А що ж там робити у тому війську? — Учистись стріляти, а як треба буде, то піду воювати.

— Вибач, Джане, — що це значить "воювати"? — Ох ти, дикуне, дикуне, — похитав головою Джан: — навіть не знає, що значить "війна"! Це значить — узбрюяться люди, багато-багато людей, більше, як у цілому місті, і вийдуть у поле, а на зустріч їм вийде багато інших узброєних людей. Це зветься — армії й

фронт. — Ну? — Ну, а тоді одні на других давай з карабінів стріляти, і з гармат, і з аеропланів бомби кидати, і газами труїти. Багато поють, стараються вбити якнайбільше, усіх. Ось це і є війна.

У мурина з обурення, перестраха й здивовання очі ледь не вилізли на чоло.

— Слухай!... — скрикнув він, тремтючи: — І ти не брешеш? І це на правду буде?

Джан зареготався так, як лис, він вмів реготати.

Тоді Папуа зірвався на ноги. Коли б його скіра на це дозволила, він був би тепер блідий зі злости.

— Ти смієшся, — скрикнув він, ображений до глибини душі, — але я мурин, кажу тобі, що твої жарти є дурні і негідні не лише культурної людини, а навіть могого брата, дикуна! Такі жарти, це образа для людей. Джан перестав сміятися і нахмурився. — Це ніякі жарти, а зовсім ніхто не користає, вони будуть тебе піддурювати. — Якто? Це буде?! Це хочуть зробити?! Це неправда! — Дурний ти, — відказав

Джан. — Розуміється — це хочуть робити. Тепер у нас і в кожній іншій державі є яких по пів мільйона людей, що нічого більше не роблять, лише вчаться убивати. Усього тепер є з трицять мільйонів людей, що вчаться це робити.

— Трицять мільйонів вбивців! — прошепотів Папуа.

— Так, вони ходять в одностроях, сплять у спеціальних будинках, встають рано, і до самісного вечору учаться убивати.

— Зажди, цього не може бути, щоби люди спеціально учились убивати. Таке вони соромились би робити. А крім цього, хіба можна, щоби трицять мільйонів, трицять мільйонів! — так марнували час, коли на світі така велика і чудова робота чекає!

— Так, так, — говорив далі Джан. — З усього доходу, що його приносить країна, більше половини йде на виготовлення різних приладів до вбивства. Один військовий пароплав коштує у десятеро дорожче пасажирського. А з літаків майже ніхто не користає, вони будуть лише для вбивства людей. Одним словом, як кажу: більше половини усіх прибутків.